

bardzo interesującą polemikę ogniskującą się wokół kulturowych czy mentalnych uwarunkowań stosunku do migracji i migrantów, a także mentalnych barier, ograniczeń w tym zakresie.

Mając na uwadze podjętą tematykę, zaangażowanie i aktywność uczestników konferencji, mnogość podjętych wątków, a także niezwykle wartościowe dyskusje dotyczące współczesnych wyzwań edukacji dorosłych w Polsce i na świecie, tegoroczne seminarium okazało się prawdziwą uczcą intelektualną.

Jerzy Semków, Joanna Golonka-Legut, Arkadiusz Wąsiński

Międzynarodowe Sympozjum „Senior w różnych kulturach”, Uniwersytet Ekonomiczny, Wrocław, 23.11.2015 r.

Sympozjum odbyło się we Wrocławiu 23 listopada 2015 r. w gmachu Uniwersytetu Ekonomicznego. Organizatorem było Centrum Edukacji Międzykulturowej – BRW, Centro Internacional de Comunicação Bona Espero – Unio Planeda, Brasilia oraz Wrocławskie Centrum Seniora. Pokazanie seniorów na tle różnych kultur i w kontekście uczenia się przez całe życie przyciągnęło prelegentów z Brazylii, USA, Niemiec, Włoch, i Polski. Językami sympozjum były język polski i esperanto. Część tematów była powiązana z językiem esperanto pokazanym poprzez studentów seniorów z różnych krajów.

Tematy sympozjum poświęcone nauce języka esperanto przez seniorów otworzyła wystąpieniem prof. UAM dr hab. Ilona Koutny (Uniwersytet Adama Mickiewicza). Prelegentka opisała grupę studentów esperanto z UAM – 20 osób, poprzez wiek (24–75 lat), poprzez kraje, z których pochodzą Brazylijczycy – 6 osób, Polacy – 4 osoby oraz Szwedzi, Serbowie i Litwini. Pokazała, jak dokonuje się poznanie kultury innego studenta poprzez wspólną naukę esperanto i wsparcie, jakiego studenci udzielają sobie nawzajem. Nauka esperanto przez seniorów była tematem wystąpienia doktorantki Małgorzaty J. Komarnickiej z Centrum Edukacji Międzykulturowej BRW. Zilustrowała ona osiągnięcia studentów-seniorów poprzez ich narracje, zacytowała 4 wypowiedzi swoich studentek na temat rozwoju oraz zmiany, jakie dokonały się w ich życiu za pośrednictwem nauki. Dokonała porównania cech i motywacji studenta-seniora Polaka i Niemca.

Tematy związane z potencjałem seniorów rozpoczęło wystąpienie dr Walentyny Wnuk z Uniwersytetu Wrocławskiego. Prelekcja usystematyzowała potencjały seniorów opisując każdy z nich. Pokazała wartość aktywności fizycznej czy intelektualnej seniorów, ich wkład w rozwój społeczny i uczestnictwo w kulturze. Wskazała, że rozwój społeczeństwa obywatelskiego jest ściśle powiązany z zasobem ludzkim seniorów ujętym w różnych aspektach i ich aktywnym uczestnictwem oraz waloryzacją starości. O odwadze w publicznych wystąpieniach mówiła prelegentka doc. Wera Blanke z Terminologia Esperanto–Centro–Niemcy. Omówiła ona wieloletnie obserwacje prelegentów i możliwości, jakie daje doświadczenie zdobyte z upływem czasu. Starość w wymiarze społeczno-kulturalnym na tle zmian dokonujących się we współczesnym społeczeństwie była tematem wystąpienia doktorantki Ilony Zakowicz z Uniwersytetu Wrocławskiego. Prelegentka pokusiła się rozważać „starość” w kontekście „kultury młodości”. Wystąpienie emerytowanego prof. Ronalda Glossopa Southern Illinois University in Edwardsville – USA zawierało w sobie tematy związane z nauką języka esperanto, ale również ujęcie człowieka w rozumieniu filozoficznym nie tylko jako obywatela państwa, ale również obywatela planety Ziemi.

Trzeci blok tematyczny to rozważania związane z postrzeganiem seniorów i starości w różnych kulturach oraz epokach. Prelekcja Ursulii Gratapaglia z Centro Internacional de Comunicação Bona Espero – Unio Planeda, Brasilia przedstawiła prawa seniora w Brazylii, wymieniając uniwersalne rozwiązania systemowe. Zwróciła również uwagę na skrajne ubóstwo w rejonie Amazonii, które w znaczący sposób dotyka seniorów. *Starość w czasach starożytnych (greckich, rzymskich i hebrajskich)* to temat prelekcji prof. Davida Astorii Universitato de la Studoj Parmo. Pokazał on jak dużą rewolucję w traktowaniu starości i śmierci przyniósł świat wartości chrześcijańskich. *Starość w Islamie* zaprezentowała dr Monika Humeniuk-Walczak z Uniwersytetu Wrocławskiego. Prelegentka opisała islam ludowy jako nieortodoksyjną odmianę islamu koranicznego, który uznaje i ceni kapitał kulturowy starości, a zgodnie z przykazaniem Mahometa, starość traktuje jako wartość samą w sobie.

Symposium było jednocześnie wystawą publikacji i filatelistyki związanej z esperanto.

Anna Maciuszek, Małgorzata Komarnicka